

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«БЕРДЯНСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(ВСП «БМФК НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

від «16» 01 2025р.

протокол № 4

Введено в дію наказом ВСП «БМФК
НУ «Запорізька політехніка»

«16» 01 2025р. № 07

Стратегія

подолання освітніх втрат здобувачами освіти

**ВСП «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного
університету «Запорізька політехніка»**

в 2024-2025 н.р.

Запоріжжя

Стратегія подолання освітніх втрат здобувачами освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка»/ Укл: Ольга КУЛЬБАШЕНКО, Ірина ПАРСОЧЕНКО, Ольга ЧИКІРЯКІНА, Ігор ІВАНІСОВ, Запоріжжя, 2025 р.

Укладачі:

КУЛЬБАШЕНКО Ольга – в.о. директора, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;

ПАРСОЧЕНКО Ірина – заступник директора з НВР, викладач вищої кваліфікаційної категорії;

ЧИКІРЯКІНА Ольга – завідувачка відділення, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;

Ігор ІВАНІСОВ – методист відділення, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітні втрати — це прогалини у знаннях і навичках, які виникають у здобувачів освіти під час освітнього процесу у порівнянні зі стандартами освіти та очікуваними результатами навчальних здобутків.

Освітні втрати можуть виникати з різних — як індивідуальних, так і системних — причин. Серед них: здоров'я, війна, пандемія, надзвичайні ситуації природного характеру.

Значний вплив також накладається на освітні втрати, зумовлені у 2020—2021 роках пандемією COVID-19. Окрім безпосередньої зупинки освітнього процесу, що мав місце у всій країні після 24 лютого 2022 року, а також обмежень дистанційного навчання, на виникнення освітніх втрат можуть впливати також інші чинники:

- бойові дії та окупація;
- повітряні тривоги;
- виїзд здобувачів освіти за кордон;
- переїзд у межах України;
- відключення електроенергії;
- відсутність стабільного Інтернету

З метою подолання прогалин в знаннях студентів, які виникли та поглибилися у зв'язку з порушенням освітнього процесу через пандемію COVID-19 і повномасштабне російське вторгнення в Україну, в коледжі розроблено гнучку програму та стратегію подолання освітніх втрат, як навчальних так і виховних та психологічних, включаючи короткотривалі та довготривалі мейнстрими надолуження, коригування, поєднання.

Стратегія з надолуження освітніх втрат — це комплекс заходів для здобувачів освіти, спрямований:

- на визначення прогалин у навчанні та їх компенсацію, а також на адаптацію,
- пріоритезацію предметів (знань та компетентностей),
- надання психологічної та соціально-емоційної підтримки.

Виміряти освітні втрати та освітні розриви здобувачів освіти

1.1. Визначити точку відліку та обрати інструментарій вимірювання освітніх втрат.

1.2. Провести моніторингові діагностичні дослідження щодо визначення успішності студентів «на вході».

1.3. Здійснити коригування Робочої навчальної програми дисципліни (далі _ РНПД) з урахуванням потреби в подоланні освітніх втрат і освітніх розривів.

1.4. Побудувати індивідуальні освітні траєкторії для кожного здобувача освіти, які мають навчальні прогалини.

Цілісна система освітніх вимірювань із використанням різноманітних інструментів може включати:

- стандартизоване тестування та адаптивне комп'ютеризоване тестування;
- довготривалі загальнодержавні моніторинги якості освіти;
- локальні моніторинги успішності окремих категорій здобувачів освіти в опануванні окремими предметами, розділами освітніх програм тощо;
- централізовані онлайніві платформи для вимірювання навчальних втрат і надолуження навчального матеріалу

Рекомендовані індикатори для моніторингу програм з надолуження освітніх втрат (на кінець навчального року)

Для оцінювання ефективності програм з надолуження освітніх втрат пропонуємо використовувати такі індикатори:

- відсоток здобувачів освіти, які покращили свої знання:
 - принаймні з одного предмета;
 - вдосконалили щонайменше одну ключову компетентність;
 - наскрізне вміння за результатами участі у програмі з надолуження освітніх втрат.

Шляхи та інструменти подолання освітніх втрат та освітніх розривів:

- організація індивідуальних та групових консультацій, факультативів;
- компенсуючі та коригуючі заняття;
- навчання під час навчальної практики;
- консультування в малих групах;
- перегляд та адаптація освітніх програм;
- розробляти власні навчальні програми, коригуючи зміст та результати навчання з урахованням виявлених освітніх втрат.

Можливі варіанти:

1. Збільшення часу навчання.
2. Прискорена освіта.
3. Програми прискореного навчання.
4. Корекційні програми.
5. Адаптивне навчання.

6. Програми надолуження освітніх втрат.

Програма подолання освітніх втрат за 2024-2025 навчальний рік, викликаних реаліями військового часу, розрахований на 2025-2026 навчальний рік

№ з/п	Зміст роботи	Дата виконання	Відповідальні
1.	Визначення базових предметів (пріоритезація)	30.08.25	Педагогічний колектив
3.	Розробити діагностичні тести для визначення рівня опорних знань у студентів та вимірювання освітніх втрат з конкретної дисципліни.	Серпень 2025	викладачі
4.	Провести перші діагностувальні роботи без оцінювання: з метою виявлення прогалів.	4-й урок за календарним планом	викладачі
5.	Провести аналіз результатів діагностувальних робіт №1 з метою виокремлення часу для повторення, коригування, уроків консультаційного характеру; продумати різнорівневі завдання, підшукати додаткові інтернет-ресурси, що дають можливість самостійного повторення вивченого в цікавій та ігровій формах.	День проведення ДР №1	викладачі
6.	З'ясувати пріоритетність тем, з яких виявлено найнижчі результати .	День проведення ДР №1	викладачі
7.	Здійснити адаптивне гнучке планування, яке передбачає: -перерозподіл навчального часу між темами; - закріплення раніше вивчених тем (на заняттях та індивідуальні консультації за запитом); - розроблення РПНД, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат.	До наступного уроку	викладачі
8.	Відповідно плану повторення, закріплення раніше вивчених тем, повторювати навчальний матеріал на відведених для цього заняттях та індивідуальних консультаціях.	2 тижні вересня н/р	викладачі
9.	Продовжити надолуження освітніх втрат через повторення базових знань кожної нової теми.	Вересень-жовтень	викладачі
11.	Провести ДР № 2 з метою перевірки рівня подолання освітніх втрат.	протягом грудня	викладачі
12.	Продовжити роботу над подоланням освітніх втрат протягом навчального року.	2025-2026 н.р.	викладачі

13.	Провести ДР №3 з метою виявлення результатів роботи над подоланням освітніх втрат протягом навчального року.	Квітень - травень	викладачі
14.	Провести моніторинг результативності проведеної роботи із подолання освітніх втрат з метою коригування планування діяльності коледжу на наступний навчальний рік.		Адміністрація коледжу

Для компенсації виховних та психологічних втрат необхідно:

- на світоглядному, науково-теоретичному й виховному рівнях здолати у молодого покоління відчуження від своїх національно-історичних коренів;
- надати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу, яка сприятиме попередженню появи посттравматичного стресового розладу, тривожних розладів та депресій;
- паралельно з навчанням передбачити емоційну підтримку.

Узагальнення результатів роботи по усуненню освітніх втрат та освітніх розривів

- 5.1. Провести моніторингові дослідження навчальної успішності «на виході».
- 5.2. Визначити найбільш ефективні методи/технології подолання навчальних втрат.
- 5.3. Здійснювати адаптивне гнучке планування, яке б передбачало перерозподіл навчального часу між темами, або розробляти власні навчальні програми, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат, розробити завдання різних рівнів складності для окремих здобувачів освіти.

На допомогу викладачеві

1. У зручний для здобувачів освіти час можна виконувати [діагностичні тести на платформі ВШО](#). Їх розробили в межах ініціативи “Збереження доступу до шкільної освіти” від проєкту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURGe).

2. Крім діагностичних тестів, на сайті [“Всеукраїнської школи онлайн”](#) є відеоуроки із завданнями для студентів I-II курсів з загально освітньої підготовки.

3. Помічними також будуть **аудіоуроки для 8–11 класів з історії України, української мови та літератури** [“Вчися вухами”](#) від ГО “Смарт освіта”.

4. Також студенти можуть самостійно опрацьовувати **ресурси, де викладачі пояснюють теми програми за дисциплінами:**

- -курс [“Лайфхаки з української мови. Підготовка до ЗНО”](#) на платформі EdEra теж має тести, допоміжні матеріали та інтерактивні конспекти;
- -[тренажер із правопису української мови](#) пропонує різні вправи для закріплення та перевірки тем;
- онлайн-курс [“Історія України в історіях”](#) від EdEra пропонує добірку відео, подкастів, текстів та тестів;
- безплатний курс [“Ізі ЗНО”](#) допоможе вчити англійську за мемами, серіалами та фільмами;
- ресурси [Englishpage, British council](#) містить безплатні онлайн-уроки граматики, вправи із читання, письма та аудіо;
- онлайн-курс [“Автостопом по біології”](#) має конспекти та тестові завдання;
- [YouTube-канал](#) вчителя фізики Павла Віктора, де зібрано 45 відеоуроків із докладними поясненнями та прикладами розв’язання задач.

5. Освітні втрати: причини та шляхи подолання разом з проєктом «Всеосвіта»

Навчальні втрати в умовах війни: як їх діагностувати та компенсувати за посиланням <https://sqe.gov.ua/navchalni-vtrati-v-umovakh-viyini-yak-uchi/>

6. Долаємо освітні втрати: поради для викладачів української мови та літератури

7. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unicef.Immmediate.actions.frame.proofreading.ua.131.07.2023.pdf?fbclid=IwAR0ASsPTtLQPXQ5mQe8jZiiY21Q3Y6x6PGLG9cHxoz-BUkhZjLIwvVBWWE>